

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 8P/254/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1618202452
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Kralovičová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2019:1618202452.8

Uznesenie

Okresný súd Malacky, vo veci starostlivosti o maloletého C. R., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Malacky, Záhorácka ul. č. 2942/60A, dieťa rodičov E. D., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, trvale bytom L., H.. XXXX/XX, adresa na doručovanie: Y. L., H. ul. č. XX a Y. R., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, trvale bytom Obec O., t. č. bytom u C. L. R., B., Na K. XX/XX, o návrhu starej matky C. L. R., nar. XX.XX.XXXX, št. prísl. SR, bytom B., X. K. XX/XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou KRALIK & PARTNERS s.r.o., so sídlom Bratislava, ul. 29. augusta 2B, za účasti Okresného prokurátora v Malackách na nariadenie neodkladného opatrenia v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti , takto

rozhodol:

Súd návrh starej na vydanie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka - stará matka svojím návrhom doručeným súdu dňa 27.06.2019 žiadala vydať neodkladné opatrenie, ktorým by sa maloletý C. dočasne zveril do jej náhradnej osobnej starostlivosti a zároveň zrušiť neodkladné opatrenia tunajšieho súdu č. 8P/291/2018-14 zo dňa 03.10.2018 a 8P/254/2018-19 zo dňa 06.05.2019. Zároveň svojím návrhom žiadala zveriť maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti a a rodičov zaviazat' prispievať na výživu maloletého každého výživným vo výške 50 Eur mesačne s povinnosťou uvedené výživné zasielať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky.

2. Ako dôvod podaného návrhu uviedla, že maloletého C. jej súd zveril do náhradnej osobnej starostlivosti vo veku 3 a pol roka veku maloletého, maloletý má k nej jedinej vybudovaný citový vzťah. Rodičia o maloletého nejavia žiaden záujem. Maloletý bol rozhodnutím Okresného súdu Malacky č. 8P/254/2018- 19 zverený do starostlivosti H.. Z. R., toto však nie je pre nedoručenie rozhodnutia otcovi dieťaťa vykonateľné ani právoplatné. Z. R. si maloletého C. prevzala z Liečebno-výchovného sanatória v O., snažila sa vybudovať si s maloletým vzťah, ísť mu príkladom, aplikovala rady odborníkov, vzhľadom na doterajšie správanie sa maloletého. Vzťah s maloletým sa jej nepodarilo vybudovať, maloletý C. ju nerešpektoval, neposlúchal, s maloletým nedokázala nadviazať žiaden blízky vzťah. Preto maloletého po konzultácii s odborným lekárom - psychiatrom odovzdala do starostlivosti starej matky C. L. R.. Táto je jediným človekom, ku ktorej má maloletý vybudovaný vzťah a ktorého je schopné vzhľadom na svoje problémové správanie akceptovať a počúvať.

3. K svojmu návrhu priložila kópiu správy MUDr. C. F., z Národného ústavu detských chorôb v L., potvrdenie o svojom zdravotnom stave od MUDr. U. R. zo dňa 27.03.2019, kópiu svojho rodného listu a sobášneho listu, výpis z RT .

4. Súd sa oboznámil so spisovým materiálom vedeným na tunajšom súde ohľadne maloletého C. a zistil, že

- rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. 9P/26/2014-51 zo dňa 02.10.2014, bol maloletý C. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky C. R., každý z rodičov bol zaviazaný

prispievať na výživu maloletého C. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima pre nezaopatrené, nepľnoleté dieťa; rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 08.10.2014

- uznesením tunajšieho súdu č. 9PPOm/2/2017 zo dňa 11.05.2017 bol maloletý C. okamžite dočasne zverený do starostlivosti Detského domov H. v H.; uznesenie nadobudlo vykonateľnosť dňa 11.05.2017, právoplatnosť dňa 07.07.2017
- uznesením č. 8P/144/2017-8 zo dňa 26.05.2017 tunajší súd nariadil Detskému domovu H. v H., aby maloletého C. okamžite odovzdal do starostlivosti Krízového centra R. v X. P., rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 07.07.2019
- uznesením zo dňa 21.08.2018 súd začal konanie o zverenie maloletého C. do ústavnej starostlivosti, konanie sa vedie pod č. 8P/254/2018, nie je doposiaľ právoplatne skončené
- uznesením č. 8P/291/2018-14 zo dňa 03.10.2018 tunajší súd dočasne zveril maloletého C. do starostlivosti Liečebno-výchovného sanatória O.; rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 02.11.2018
- uznesením č.8P/159/2017-122 zo dňa 23.07.2018 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. 11CoP/522/2018-153 zo dňa 13.08.2018, zamietol návrh starej matky na zrušenie neodkladného opatrenia tunajšieho súdu č. 9PPOm/2/2017-13 zo dňa 11.05.2017; rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.01.2019
- uznesením č. 8P254/2018-19 zo dňa 06.05.2019 maloletého C. dočasne zveril do starostlivosti H.. Z. R. a zároveň zrušil neodkladné opatrenie č. 8P/291/2018-14 zo dňa 03.10.2018; rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 06.07.2019
- uznesením č. 8P/194/2018-21 02.08.2019 zastavil konanie o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti H.. Z. R. v dôsledku späťvzatia návrhu navrhovateľkou, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.08.2019
- uznesením č. 8P/201/2019-14 zo dňa 27.08.2019 tunajší súd nariadil H.. Z. R., aby maloletého C. okamžite odovzdala do starostlivosti Liečebno-výchovného sanatória O. a zároveň zrušil neodkladné opatrenie tunajšieho súdu č. 8P/254/2018-19 zo dňa 06.05.2019.

5. Vydanie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov.

6. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 325 ods. 2, písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

10. Podľa § 329 ods. 1 prvej vety CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

11. Neodkladné opatrenia neprejudikujú práva ani jedného z účastníkov a ani práva tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu preto nie sú rozhodnutiami konečnými a ich účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie už existujúceho súdneho rozhodnutia.

12. Z povahy neodkladných opatrení vyplýva, že nebudú zisťované všetky skutočnosti, ktoré by mal súd inak zistené, ak by mal vo veci vydať konečné rozhodnutie (rozhodnutie NS SR č. 3Cdo 203/2011, nález ÚS SR III. ÚS 298/2008).

13. Vydanie neodkladného opatrenia je opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, že tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, že táto dočasná úprava je potrebná, že sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a že sa neprímeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi a že účastník nie je obmedzený spôsobom neprímeraným povahe veci. Pri rozhodovaní o nariadení predbežného opatrenia súd skúma

aj to, či návrh je prípustný z hľadiska ústavno-procesných princípov platných v civilnom procese, či je opodstatnený z hľadiska ochrany ústavou zaručených práv a slobôd, ktoré by mohli byť obmedzené, vylúčené, alebo suspendované výrokom predbežného opatrenia.

14. Súd mal preukázať, že právne vzťahy medzi účastníkmi sú, navrhovateľka je starou matkou maloletého, tento jej je zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, pričom v súčasnosti na tunajšom súde prebieha konanie o zverenie maloletého do ústavnej starostlivosti, toto konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené.

15. Pri prijímaní takéhoto opatrenia, ktoré je opatrením dočasným a predbežným, prevláda požiadavka rýchlosti konania nad úplným preukázaním uplatneného nároku. Aj v konaní o neodkladnom opatrení musí súd hodnotiť vykonané dôkazy, pritom (pri súčasnom preukázaní potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov) rozhodnú skutočnosť, (predovšetkým nárok sám) nemusia byť spoľahlivo preukázané. K nariadeniu predbežného opatrenia stačí, ak sú tvrdené skutočnosti aspoň osvedčené, t.j. ak sa javia aspoň pravdepodobnými. Procesnú zodpovednosť v uvedenom smere nesie navrhovateľ predbežného opatrenia.

16. Súd sa oboznámil s kompletným spisovým materiálom maloletého Andreja vedeným na tunajšom súde a po zhodnotení všetkých dostupných listinných dôkazov vyhodnotil návrh starej matky ako nedôvodný.

17. Maloletý C. bol zo starostlivosti starej matky odňatý na základe podozrenia z týrania maloletého starou matkou, voči starej matke prebiehalo konanie pre podozrenie z týrania blízkej a zverenej osoby. Zo spisu Okresného riaditeľstva PZ v Malackách ČVS: ORP-271/1-VZS-MA-2017 súd zistil, že uznesením zo dňa 21.06.2018 vyšetrovateľ zastavil konanie vedené pre podozrenie zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je ani dôvod na postúpenie veci .

18. Zo znaleckého posudku, vypracovaného v danom konaní znalcom RNDr. Mgr. G. F., PhD., znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých, vyplýva, že stará matka je osobnosť s nezrelou, nestabilnou emotivitou, s tendenciou k impulzivite v správaní, ktoré sa obzvlášť prejavujú v súvislosti s interpersonálnymi konfliktmi pri pocitoch zlyhania vo výchove vnuka. Stará matka má jednoznačne záujem o výchovu maloletého a o dosiahnutie jeho primeranej adaptácie a to aj napriek vývinovým špecifikám maloletého. Má však tendenciu reagovať agresívne v konfliktných a záťažových situáciách, pričom ide o zlyhanie kontroly v nadmernej záťaži, zosilniť toto zlyhanie môže aj prípadná konzumácia alkoholu (v minulosti zistené nadužívanie alkoholu, v súčasnosti je toto nejasné). U starej matky nejde o osobu s antisociálnymi črtami, stará matka má záujem o čo najlepšiu výchovu maloletého. Zo znaleckého posudku znalca MUDr. A. C., PhD., MHA, znalca v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a sexuológia, mal súd preukázať, že stará matka trpí shizoafektívnou poruchou, t. č. v remisii, s ľahkým postprocesuálnym defektom. Liečená je od roku 1990, viackrát hospitalizovaná, momentálne je v ambulantnej psychiatrickej starostlivosti. Podľa názoru znalca stará matka v dôsledku svojho duševného ochorenia nedisponovala dostatočnou vnútornou psychickou kapacitou v takej miere, aby dokázala primerane vychovávať svojho ťažko zvládnuteľného vnuka, mohla teda skĺznuť do nevhodných „výchovných zásahov“ voči maloletému. Stará matka je v dôsledku duševnej choroby menej psychicky odolná, ľahšie podlieha emóciám, stresu, nevie sa vždy primerane kontrolovať.

Z vyšetrenia maloletého C. a z psychologického posudku vypracovaného psychologom DeD X. v G. R. Mgr. H. G. zo dňa 03.07.2014 súd zistil, že v tom čase bol maloletý C. dieťa s psychomotorickým vývojom zodpovedajúcim vekovým štandardom, v niektorých zložkách nadpriemerným, s detskou osobnosťou vo vývine, adaptabilný, vnímavý, zvedavý, rýchlo sa učí. V psychickom obraze akútne znaky citovej deprivácie, spôsobené častým striedaním výchovných prostredí. Maloletý bol v tom čase výchovne zvládnuteľný, bolo však nevyhnutné stabilné rodinné prostredie, stabilné osoby, ktoré by akceptovali špecifiká osobnosti maloletého a dôsledne dodržiavali nastavené pravidlá.

Zo správy MUDr. C. F., psychiatricky, zo dňa 25.08.2016, súd zistil, že u maloletého boli diagnostikované poruchy správania - bol vylúčený z detského kolektívu, vynucuje si splnenie iba svojich želaní, pokiaľ mu niekto nevyhoví - prejavujú sa u neho násilné sklony, vykazuje známky bitého dieťaťa - je už imúnny - podľa záveru sa jedná o detskú osobnosť s rysmi autizmu.

Rodina je sledovaná sociálnymi pracovníkmi, stará matka žiada o pomoc, nezvláda starostlivosť o maloletého, maloletý C. je agresívny aj voči starej matke.

Zo správy Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave zo dňa 04.10.2017 mal súd preukázané, že maloletý bol hospitalizovaný trikrát, pre podozrenie z týrania, zanedbávania a pre poruchy správania. Počas hospitalizácií bol dobre adaptovaný, v správaní je usmerniteľný, vyžaduje pozornosť, je vďačný za kontakt. Nastavený na medikamentóznou liečbu. Z vyjadrenia starej matky súd zistil, že lieky maloletému nepodávala, nebola tiež schopná počas starostlivosti o maloletého realizovať rady psychiatra.

Zo znaleckého posudku znalkyne z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí PhDr. B. L., zo dňa 20.11.2017, mal súd preukázané, že u maloletého C. sa jedná o detskú osobnosť, vyvíjajúcu sa disharmonicky, s poruchami v oblasti sociálneho kontaktu. Maloletý má celkovo obmedzenú schopnosť prežívať radosť, nie je schopný prejavovať city, jeho celkové prežívanie je primitívne, povrchné, poznačené egocentrizmom s chýbaním empatie. Vo vzťahu k ostatným dominuje ľahostajnosť, nedôverčivosť, hostilné a agresívne postoje, má zníženú frustračnú toleranciu, je dráždivý, výbušný. Nemá naučené všeobecne platné normy a zvyklosti, nedokáže chápať neverbálne emočné prejavy a nedokáže na ne reagovať. Maloletý C. nedokáže posúdiť, aké prejavy a správanie sú resp. nie sú sociálne pozitívne alebo negatívne, používa svoju vlastnú logiku, poznačenú fantazijným vnímaním a predstavami. Nemá osvojené základné mravné a morálne hodnoty a pravidlá. Vzťah maloletého k starej matke a jej druhovi je bezprostredný, kamarátsky, bez hlbších citových väzieb (maloletý C. ich nie je schopný), túži sa k nim vrátiť, pretože dôverne pozná ich domáce prostredie, chýbajú mu domáce zvieratá (pri nich si ventiluje nahromadenú agresivitu). Vzťah maloletého k autoritám je ľahostajný, nevie posúdiť, aké správanie a konanie je sociálne prijateľné alebo neprijateľné. Správanie sa starej matky a jej priateľa voči nemu považuje maloletý za pre seba štandardné, pretože iné nepoznal - nevnímal ho ako ťažké príkorie. Výsledkom takéhoto správania voči maloletému je emočná a sociálna deprivácia, ktoré majú na dieťa celoživotný dopad. Maloletý Andrej vykazuje známky zanedbávaného dieťaťa, jeho správanie je presiaknuté verbálnou a brachiálnou agresivitou, nemá vypestovanú žiadnu hierarchiu hodnôt.

19. Súd poukazuje, že už vo svojom uznesení o zamietnutí návrhu starej matky na zrušenie neodkladného opatrenia č. 9PPOm/2/2017 poukázal na skutočnosť, že v konaní bude pokračovať, zverenie maloletého do ústavnej starostlivosti (v súčasnosti do Liečebno-výchovného sanatória O.) je zatiaľ iba rozhodnutím dočasným, v súčasnosti nie je žiadnym rozhodnutím zrušený rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda č. 9P/26/2014-51 zo dňa 02.10.2014, o zverení maloletého C. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky C. L. R. - nie je preto potrebné rozhodovať opätovne o tomto jej návrhu (res iudicata), takisto súd upozorňuje, že stará matka žiadnym spôsobom nepreukázala, či sa jej zdravotný stav zlepšil, resp. či sa podrobuje pravidelne liečbe, v akom stave jej psychické ochorenie a či je schopná zvládnuť záťažové situácie - toto bude možné zhodnotiť iba v prebiehajúcom riadnom konaní; z potvrdenia o zdravotnom stave starej matky nie je možné vyvodiť nič bližšieho, najmä či je stará matka schopná zvládnuť záťažovú situáciu bez ohrozenia zdravia maloletého C..

20. Aj keď stará matka je blízkou osobou maloletého a aj keď maloletý prejavuje záujem vrátiť sa k starej matke, pokladá prostredie a výchovné prostriedky starej matky za normálne, prirodzené, nie je podľa názoru súdu v záujme dieťaťa v súčasnosti návrat do pôvodného výchovného prostredia. V tomto kontexte sa javí aj konanie H.. Z. R. - dcéry starej matky, ako účelové - zo správy MUDr. F. vyplýva, že táto už dva dni po prevzatí maloletého z LVS O. zlyhala a namiesto toho, aby maloletého vrátila do tohto prostredia, s návrhom na zrušenie neodkladného opatrenia, tohto odovzdala svojej matke a zobrala svoj návrh na zverenie maloletého do jej starostlivosti späť.

21. Súd poukazuje, že o konečnom výchovnom prostredí pre maloletého C. bude potrebné rozhodnúť až po dôkladnom dokazovaní, aj prípadnom znaleckom dokazovaní. Maloletý C. môže do doby právoplatného rozhodnutia vo veci samej udržiavať kontakt so starou matkou, prípadne po dohode so zariadením tráviť u starej matky krátkodobé pobyty. Je na starej matke, aby preukázala, že stresové situácie vyvolané agresivitou maloletého a prípadnými poruchami v správaní sa maloletého zvládne bez toho, aby maloletého fyzicky trestala. Do tej doby však je potrebné maloletého opätovne zastabilizovať v prostredí, kde nebude vystavený žiadnym telesným trestom.

22. Preto súd návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Súd bude v konaní o nariadení ústavnej starostlivosti skúmať, či sa prostredie u starej matky, jej postoje, jej psychická odolnosť zmenili, v akom smere, a či aj do budúcnosti stará matka bude poskytovať záruku riadnej starostlivosti o maloletého C.. Maloletý bude v bezpečnom prostredí, zároveň však so starou matkou bude v kontakte, nehrozí teda narušenie ich vzťahu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podľa § 357 písm. a) CSP podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde ku Krajskému súdu v Bratislave, písomne, v 3 vyhotoveniach, s náležitosťami podľa § 363 CSP.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.